

Vilkår Næringsbygg (nbygg02)

Næringsbygg og huseier.

Viktig informasjon

I dette dokumentet finner du forsikringsvilkår for gjeldende forsikring. Hvilken forsikring og dekning du har valgt frem- kommer av forsikringsbeviset. Forsikringsbeviset med angitte spesifikasjoner og særvilkår gjelder foran vilkårene.

Når det er spesifisert i forsikringsbeviset at forsikringen er begrenset til å omfatte kun brann, begrenses vilkårene til disse punktene.

Ved å sette seg godt inn sikkerhetsforskriftene forebygger du skader, og du kan lese om unntakene som begrenser et skadeoppgjør

Forsikringsavtalen består av:

- Forsikringsbeviset med angitte spesifikasjoner og særvilkår
- Generelle vilkår
- Lov av 16 juni 1989 nr 69 om forsikringsavtaler (FAL)
- Lov av 16 juni 1989 nr 70 om naturskadeforsikring
- Det øvrige lovverk

Teksten i forsikringsbeviset gjelder foran forsikringsvilkårene. Forsikringsbeviset og forsikringsvilkårene gjelder foran lovbestemmelser som kan fravikes.

I tilfelle motstrid mellom bestemmelser om samme forhold, gis de prioritet i den rekkefølge de står oppført ovenfor, dog slik at spesielle regler alltid går foran generelle.

Disse vilkår gjelder i den utstrekning de ikke er fraveket i de enkelte bransjevilkår eller i forsikringsbeviset.

Lov om forsikringsavtaler av 16. juni 1989 nr. 69 (FAL) kan være fraveket i medhold av FAL § 1-3 hvor dette fremgår av forsikringsbeviset.

Innhold

Forsikringsavtalen består av:	1
- DEKNINGSOVERSIKT NÆRINGSBYGG/HUSEIER	3
1. Hvem forsikringen gjelder for	4
2. Hvor forsikringen gjelder	4
3. Hva kan være forsikret	4
4. Hvilke skader som dekkes	5
5. Erstatningsregler	9
6. Andre bestemmelser	10
7. Huseieransvar	11
8. Naturskade	13

Bygningsforsikring

Forsikringen gjelder fysisk skade på forsikret bygning som fremkommer i forsikringsbeviset, inntruffet i forsikringstiden. Utgifter til vedlikehold og forbedringer er unntatt. Forsikringen gjelder bare for skade som inntreffer i den tid Selskapets ansvar løper etter forsikringsavtalen og Forsikringsavtaleloven (FAL). Når det er spesifisert i forsikringsbeviset at forsikringen er begrenset til å omfatte skader ved brann, begrenses vilkårets del B tilsvarende til å gjelde punktene B.4.1 og B.4.3.

- DEKNINGSOVERSIKT NÆRINGSBYGG/HUSEIER	Pkt.	DEKNING	FORSIKRINGSSUM	EGENANDEL
Dekninger. Hva forsikringen omfatter og hvilke begrensninger som gjelder fremkommer under hvert punkt i vilkåret.		Summene er i NOK og inntil forsikringssum		Standard egenandel er 10 000 om ikke annet fremgår av forsikringsbeviset. Andre egenandeler, se under pkt.5.7 og 5.8
Brann		Omfattet	inntil forsikringssum	
Vann og annen veske		Omfattet	inntil forsikringssum	
Rørbrudd		Omfattet	inntil forsikringssum	
Lynnedslag og elektrisk fenomen		Omfattet	inntil forsikringssum	
Tyveri og skadeverk bygning		Omfattet	inntil forsikringssum	
Andre Ytre skader		Omfattet	inntil forsikringssum	
Andre Indre skader		Omfattet	inntil forsikringssum	
Bygningsmessige forandringer/påkostninger		Omfattet	inntil 20 % av bygningens premiegrunnlag – maks 10 000 000	
Hage og hageanlegg .		Omfattet	500 000	
Snøtyngde, snøpress og ras fra tak		Omfattet	inntil forsikringssum	
Rekonstruksjon av arkiver, datafiler mv.		Omfattet	inntil forsikringssum	
Investeringer		Omfattet	inntil 5 % av samlet forsikringssum for bygninger, maskiner og løsøre på forsikringsstedet	
Modeller, mønstre, former mv.		Omfattet	inntil forsikringssum	
Lagring og destruksjon av miljøfiendtlige rester av forsikrede ting		Omfattet	Inntil 20 % av erstatningen for ting på forsikringsstedet	
Fyringsolje og løst tilbehør til eiendommen		Omfattet	inntil forsikringssum	
Riving, rydding og bortkjøring etter skade		Omfattet	Inntil 50% av forsikrede ting på forsikringsstedet, maks 10 000 000	
Tap av husleieinntekt etter skade		Omfattet	12 måneder, inntil 5 000 000	
Påbud fra offentlig myndighet.		Omfattet	Inntil 5 000 000. For fredede og verneverdige bygninger inntil 2 000 000	
Prisstigning etter skadedag		Omfattet	begrenset til 20 % av erstatningen	
Huseieransvar		Omfattet	10 000 000	

Overnevnte erstatningssummer er maks erstatning per skadetilfelle. Det fremkommer i forsikringsbeviset om fullverdi eller førsterisiko er avtalt. Se pkt. B.5.1

1. Hvem forsikringen gjelder for

Forsikringen gjelder for;

- 1.1.1 Den som er nevnt i forsikringsbeviset.
- 1.1.2 Innehaver av tinglyst eiendomsrett, panterett eller annen tinglyst sikkerhetsrett ved forsikring av fast eiendom.
- 1.1.3 Innehaver av panterett i løsøre eller varer, men bare dersom panthaveren har mottatt forsikringsattest fra Storebrand, jf. FAL § 7-1, 3. ledd, som er fraveket.
- 1.1.4 Annen panthaver eller eier av ting enn dem som er omtalt ovenfor (pkt. 1.1.1 - pkt. 1.1.3) men bare dersom forsikringstakeren har forsikringsplikt eller bærer risikoen for tingen. Storebrand kan med bindende virkning for medforsikrede endre avtalen eller la den opphøre.

Ved skadeoppgjør kan Storebrand forhandle med forsikringstakeren og utbetale erstatning til ham med bindende virkning for medforsikrede med mindre Storebrand har fått skriftlig meddelelse om den medforsikredes interesse etter at skaden inntraff, men før oppgjør finner sted.
- 1.1.5 Ny eier ved eierskifte, men bare inntil den nye eier har tegnet forsikring og ikke lenger enn 14 dager etter eierskiftet.

2. Hvor forsikringen gjelder

- 2.1.1 Forsikringen gjelder på sted som er nevnt i forsikringsbeviset (forsikringsstedet).
- 2.2 Borteforsikring
For ting som midlertidig befinner seg på annet sted innen Norden og skal til forsikringsstedet, gjelder forsikringen med inntil kr 3 000 000. Naturskadeforsikringen gjelder i Norge.

3. Hva kan være forsikret

Forsikringen omfatter de gjenstander og interesser som fremgår av forsikringsbeviset.

3.1 Bygninger

I tillegg omfattes bygningens

- 1. Grunnmur, bygningsfundamenter, ledninger og utstyr som har en bygningsfunksjon, herunder bygningsmessig innredning.
- 2. (for eksempel nedsenket innvendig tak, lettvegger, og vegg til veggtepper) bekostet av leietaker. Heiser, rulletrapper, ventilasjonsanlegg, installasjoner for rom-belysning og rom- oppvarming, stasjonære brannslukkesystemer, brannvarslingsanlegg og generell solavskjerming
- 3. Utvendige elektriske tilførselskabler,
- 4. Oljetank, drengum og septiktank, samt utvendig tilknyttede rør frem til disse og frem til brønn eller hovedledning, men ikke slike som hovedsakelig betjener maskiner og løsøre.

Til bygning medregnes ikke maskiner, løsøre og installasjoner som er montert for eller er et ledd i produksjons- eller næringsvirksomhet eller i drift av

offentlige eller private virksomheter - med faste eller løse installasjoner så som maskinfundamenter av et hvert slag, alle tilknyttede rør og ledninger, maskiners ventilasjonsanlegg mv., og heller ikke bygningsmessig kunstnerisk utsmykning.

3.2 Maskiner, inventar og løsøre

Maskiner, inventar og løsøre som er angitt i forsikringsbeviset inntil angitt forsikringssum og er montert for eller er et ledd i produksjons- eller næringsvirksomhet eller i drift av offentlig eller private virksomheter.

Til maskiner, inventar og løsøre medregnes også:

- 1. Maskinfundamenter.
- 2. Tilknyttede rør, kabler og ledninger.
- 3. Maskiners ventilasjonsanlegg med videre.

Til maskiner, inventar og løsøre medregnes ikke:

- a) Modeller, mønstre, former, stanser, matriser, klisjeer, trykkplater, stående sats og lignende.
- b) Motorkjøretøy, tilhenger til motorkjøretøy, luftfartøy, seilbåteller motordrevet fartøy
- c) Penger og verdipapirer.

3.3 Varer

Herunder råvarer, halvfabrikata, ferdige varer, handelsvarer, hjelpestoffer, driftsmaterialer, emballasje og lignende.

3.4 Inkluderte tilleggsforsikringer

Avtalte forsikringssummer gjelder pr. skadetilfelle. Etter erstatningsmessig skade omfatter forsikringen:

3.4.1 Riving, rydding og bortkjøring

Utgifter til riving, rydding og bortkjøring av verdiløse rester av skadede forsikrede ting med inntil 20 % av erstatningen for ting på forsikringsstedet, inntil forsikringssum angitt i forsikringsbeviset.

3.4.2 Lagring og destruksjon av miljøfiendtlige rester av forsikrede ting

Merutgifter, innenfor et tidsrom av 12 måneder, til midlertidig lagring og destruksjon av miljøfiendtlige rester av skadede forsikrede ting etter påbud gitt med hjemmel i lov eller offentlig forskrift, med inntil 20% av erstatningen for ting på forsikringsstedet, inntil forsikringssum angitt i forsikringsbeviset.

Unntatt er utgifter ved påbud som myndighetene hadde hjemmel til å gi selv om skaden ikke hadde inntruffet.

3.4.3 Påbud fra offentlig myndighet

Merutgifter til skadestopp og utbedring av forsikret bygning, begrenset til forsikringssum angitt i forsikringsbeviset, når merutgiftene skyldes endrede tekniske krav til bygningen i henhold til lov eller offentlig forskrift, og gjenoppføringen skjer på forsikringsstedet, jf. pkt. 5.4. Kravene må gjelde den skadede del av bygningen og være en direkte følge av skaden.

Storebrand kan kreve at man søker å utnytte de dispensasjonsmuligheter som ligger i plan- og bygningsloven.

Forsikringen omfatter nødvendige merutgifter

1. Til utbedring av den skadede del av bygningen eller gjenoppføring av bygningen.
2. Til grunnundersøkelser og fundamentering ved gjenoppføring av bygning.
3. Som ikke direkte vedrører byggearbeidet, men som er en betingelse for at bygningen tillates gjenoppført på samme byggetomt.

Unntatt er utgifter ved påbud som myndighetene hadde hjemmel til å gi selv om skaden ikke hadde inntruffet.

3.4.4 Prisstigning etter skadedag

Påløpende merutgifter på grunn av prisstigning etter skadedag, begrenset til 20 % av erstatningen, inntil forsikringssum angitt i forsikringsbeviset, for hver skadet ting, jf. pkt. 5.

3.4.5 Bygningsmessige forandringer/påkostninger

Bygningsmessige forandringer/påkostninger innenfor opprinnelig byggevolum foretatt i avtaleperioden, med inntil 20 % av bygningens premieberegningssum, inntil 10 000 000. Verdiøkningen skal meldes til Storebrand senest ved utløp av avtaleperioden.

3.4.6 Hageanlegg

Utvendig vannbasseng med tilhørende ledninger, gjerde og flaggstang, og utgifter ved tilsåing og nyplanting av hageanlegg inntil kr. 500 000 med mindre annet er angitt i forsikringsbeviset.

3.4.7 Fyringsolje og løst tilbehør til eiendommen

Løst tilbehør til eiendommen, samt fyringsolje, inntil forsikringssum angitt i forsikringsbeviset.

Med løst tilbehør forstås hageredskap, snøryddingsutstyr, vaktmesters kontorløsøre og verktøy o.l.

3.4.8 Modeller, mønstre, former m.v.

Modeller, mønstre, former, stanser, matriser, klisjeer, trykkplater, stående sats o.l. med inntil forsikringssum angitt i forsikringsbeviset. Gjenanskaffelse må skje innen 2 år.

3.4.9 Investeringer

Nyanskaffelser av bygninger, maskiner og løsøre på forsikringsstedet i avtaleperioden, med inntil 5 % av samlet forsikringssum for bygninger, maskiner og løsøre på forsikringsstedet, inntil forsikringssum angitt i forsikringsbeviset. Verdiøkningen skal meldes til Storebrand senest ved utløpet av avtaleperioden.

3.4.10 Rekonstruksjon av arkiver, datafiler m.v.

Utgifter til nødvendig rekonstruksjon av manuskripter, yrkestegninger og -beregninger, arkiver, registre, kartoteker, forretningsbøker, datafiler og dataprogram med inntil forsikringssum angitt i forsikringsbeviset. Rekonstruksjon må foretas innen 2 år.

3.4.11 Tap av husleieinntekt

Dekkes i ansvarstiden, på grunn av erstatningsmessig skade, jf. pkt. 4, inntruffet på forsikringsstedet i forsikringstiden.

Tap av husleieinntekt i ansvarstiden dersom adkomsten eller bruken av forsikringsstedet er fysisk hindret eller vanskeliggjort som følge av midlertidige skadeforebyggende tiltak, redningstiltak eller selv skaden. Dette gjelder hvis skaden direkte truer eller er utløst, selv om sikredes eiendom ikke direkte er berørt.

Unntatt er tap av husleieinntekt på grunn av at bruken av

forsikringsstedet blir fysisk hindret eller vanskeliggjort som følge av forhold nevnt i naturskadevilkårets pkt. 1.3.1 - 1.3.11.

Ansvarstiden er 12 måneder med mindre annet fremgår av forsikringsbeviset.

3.4.12 Huseieransvar

Ansvarsforsikring i egenskap av eier av den sikrede eiendom. Se pkt. 7.

4. Hvilke skader som dekkes

Forsikringen omfatter fysiske skader på ting inntruffet i forsikringstiden. Utgifter til vedlikehold eller forbedringer omfattes ikke.

4.1 Brann

4.1.1 Storebrand svarer for skade ved

1. Brann, dvs. ild som er kommet løst
2. Plutselig nedsoting fra ildsted
3. Eksplosjon

4.1.2 Unntatt er

- a) Skade ved sprengningsarbeid som utføres på forsikringsstedet.
- b) Skade på forbrenningsmotor ved eksplosjon i denne
- c) Skade på transformator, elektrisk maskin, apparat, datautstyr ved eksplosjon i disse.
- d) Skade på smelteovn, mikser, skjenk, digel, form o.l., hvor eksplosjon oppstår.

4.1.3 Sikkerhetsforskrifter- sikring mot brann

1. Offentlige lover og forskrifter

Bestemmelser gitt i lover, og forskrifter gitt i medhold av lov, skal til enhver tid overholdes.

Eksempelvis:

- Plan- og bygningsloven med tilhørende forskrifter.
- Brann og eksplosjonsvernloven med forskrifter, samt pålegg gitt av offentlig brannmyndighet.
- Lov om tilsyn med elektriske anlegg med tilhørende forskrifter samt pålegg gitt av det stedlige elektrisitetsilsyn.

2. Drift og vedlikehold

De sikrede gjenstander skal holdes i god driftsmessig stand. Sikrede skal påse at offentlige forskrifter og leverandørens spesifikasjoner for bruk og vedlikehold av gjenstander overholdes.

3. Ansvarshavende for brannforebyggende arbeid

Forsikringstaker/sikrede skal oppnevne en person til å forestå det brannforebyggende arbeid og virksomheten skal ha branninstruks for de ansatte.

4. Brann-/seksjoneringsvegger, branddører og brannluker

Brannvegger skal tilfredsstillende offentlige krav, og alle åpninger skal være sikret slik at veggens brannklasse opprettholdes.

Branddører og brannluker skal holdes lukket. Når det er hensiktsmessig at branddører og brannluker holdes åpne, kan dette tillates hvis de har automatisk lukking styrt av røykdetektor. Branddører og lemmer skal være funksjonsdyktige.

5. Slokningsredskaper

Påbudte slokningsredskaper skal være tilstede på avmerket lett synlig og tilgjengelig plass og holdes i god stand. Slokningsapparater plassert i bolig skal kontrolleres minst en gang hvert femte år.

Slokningsredskaper plassert andre steder skal kontrolleres hvert år. Hvert apparat skal være forsynt med merkelapp som viser dato for siste kontroll.

6. Varme arbeider

6.1 Definisjon

Med varme arbeider forstås arbeider hvor det benyttes maskiner og utstyr som genererer gnister og varme som kan føre til brann. Varme arbeider omfatter bruk av åpen flamme, varmlufts-, sveise-, skjære og/eller slipeutstyr.

6.2 Hvor sikkerhetsforskriften gjelder

Denne gjelder ved utførelse av varme arbeider i alle miljøer hvor det er risiko for at brann kan oppstå. Unntatt er varme arbeider som utføres i spesielt tilrettelagte rom som en del av den daglige virksomheten. Rommet skal være skilt fra annen virksomhet som egen branncelle. Denne skal ha ubrennbare overflater.

6.3 Avtale med ekstern håndverker/entreprenør

Dersom varme arbeider skal utføres av ekstern håndverker/entreprenør må sikrede sørge for at sikkerhetsforskriftens krav reguleres i egen avtale eller kontrakt med denne.

6.4 Sikkerhetskrav

- Arbeidsinstruks for utførelse av varme arbeider utgitt av Finans Norge eller tilsvarende instruks skal være utfylt og signert før utførelse av arbeidet. Arbeidsinstruksen er tilgjengelig på www.fgsikring.no.
- Alt brennbar materiale i risikoområdet der varmt arbeid utføres skal være fjernet eller beskyttet.
- Åpninger i gulv, vegger og tak i risikoområdet der varmt arbeid utføres skal være tettet.
- Godkjent slokkeutstyr, minimum 2 stk. 6 kg pulverapparat, med minimumseffekt 34A 233B C skal være lett tilgjengelig. Ett håndslukkeapparat kan erstattes med brannslange med innvendig diameter minimum 19 mm påsatt vann frem til strålerøret.
- Navngitt brannvakt skal være til stede og kontinuerlig vurdere risiko for brann under arbeidet, i pauser og minst en time etter at arbeidet er avsluttet. Utførende kan være brannvakt der brannrisikoen vurderes som lav.
- Brannvakt og utførende skal ha gyldig sertifikat for utførelse av varme arbeider fra Norsk brannvernforening eller samarbeidende organisasjon i øvrige nordiske land for den type arbeid som skal utføres.

6.5 I tillegg gjelder følgende sikkerhetskrav ved arbeider på tak.

Det er forbud mot bruk av åpen flamme på nye og tidligere tekkede tak med følgende unntak:

- Dersom det er minst 60 cm avstand til åpninger, gjennomføringer, sluk, gesims, bordtakbeslag og lignende når takkonstruksjonen består av kun ubrennbare materialer.
- Dersom det er minst 60 cm avstand til åpninger, gjennomføringer, sluk, gesims, bordtakbeslag og lignende når takkonstruksjonen består av brennbare materialer og det øverste laget er beskyttet med minst 30 mm ubrennbar isolasjon.

7. Tobakksrøyking

Røyking tillates bare på de steder som er angitt i bedriftens egne røykebestemmelser. Røykebestemmelsene skal være utarbeidet med tanke på brannsikkerheten og være godkjent av bedriftens ledelse.

8. Utendørs oppbevaring av avfall og lagring av brennbar

materiale

Brennbar avfall som uten permanent tilsyn ligger i eller utenfor container/oppbevaringsenhet, skal plasseres slik at brann ikke kan smitte til byggverk (bygning, konstruksjon, anlegg). Plasseringen skal ikke skje under tak/halvtak, inntil/under vindu- eller ventilasjonsåpning eller på overdekket lasterampe. Avstand til brennbar yttervegg skal være minst 5 meter. Mobile enheter skal låses fast.

Brennbar avfall og materiell som kan selvantenne, skal legges i ubrennbare beholdere med lokk eller bringes til trygt sted.

Utendørs lagring av brennbar materiale, eksempelvis trelast, trepaller, flis, plast, papir og lignende, skal plasseres minst 8 meter fra byggverk (bygning, konstruksjon, anlegg). Lagring med høyde over 4 meter eller større enn 200 m² skal plasseres minst 25 meter fra byggverk.

9. Låsing av dører med mer

Dører skal være låst, vinduer og andre åpninger lukket og sikret slik at uvedkommende ikke uhindret kan ta seg inn.

10. Elektriske anlegg

Feil og uregelmessigheter ved elektriske anlegg skal straks rettes i samsvar med gjeldende forskrifter. Reparasjoner og installasjoner av elektriske anlegg skal utføres av godkjent installatør.

11. Gass

Forsyningsanlegg og fordelingsanlegg med tanker, rør, armatur og andre gasstekniske komponenter for energigasser, skal prosjekteres, installeres, kontrolleres og vedlikeholdes som beskrevet i Norsk Gassnorm. Gassforbrukende utstyr som hvidevarer, oppvarmingskilder mv. skal installeres, kontrolleres og vedlikeholdes i henhold til produsentens godkjente anvisninger.

12. Byggtørke og lignende

Byggtørke, sandvarmer og annet olje- eller gassfyrt apparat skal være typegodkjent og oppsatt i henhold til offentlige forskrifter.

13. Brann- og eksplosjonsfarlige væsker og stoffer

Hvis det has opplag av brann- og eksplosjonsfarlige væsker og stoffer av slik størrelse at forholdet, i henhold til offentlige bestemmelser, skal meldes til myndighetene, skal bedriften meddele Selskapet hvor store opplag myndighetene har tillatt og på hvilke betingelser.

14. Frityr, koke- og stekeinnretninger i kommersielle kjøkken

Omfang

Kommersielle kjøkken med frityrlegg eller koke- og stekeinnretninger hvor det benyttes olje eller fett skal ha automatisk slokkeanlegg.

Systemkrav

Systemet skal prosjekteres og installeres i henhold til en relevant standard. Minimumskrav er gitt i NFPA 17A og det skal dokumenteres at system og funksjonalitet oppfyller krav i standarden. Slokkeanlegget skal kunne løse ut både automatisk og manuelt. Strøm og gasstilførsel skal frakobles automatisk ved aktivisering av anlegget. Slokkesmediet skal være godkjent for matfett og hindre re-antennning etter slokking. Slokkeanlegget skal i tillegg til å dekke frityr, koke- og stekeinnretninger også minimum dekke ventilasjonsnette med fettfilter og ventilasjonskanal i henhold til systemkrav. Ytelsen til slokkeanlegget skal være testet i henhold til UL 300 av et akkreditert sertifiseringsorgan.

Kontroll, ettersyn og vedlikehold

Produsentens bestemmelser om kontroll, vedlikehold og ettersyn av slokkeanlegget skal følges, det skal verifiseres at dette dekker minimumskrav gitt i NFPA 17A. Standarden angir at vedlikehold skal utføres minst halvårlig av kvalifisert personell som har gjennomgått nødvendig opplæring av leverandøren. Kontroll, ettersyn og vedlikehold skal dokumenteres.

Rengjøring Frityr, koke- og stekeinnretninger med filter, avtrekksvifte og kanal skal rengjøres som angitt av produsent og leverandør. Frekvens for rengjøring må tilpasses angjeldende bruk. Fettfilter må likevel som et minimum rengjøres minst hver uke, hyppigere ved behov og kanal med avtrekksvifter må rengjøres hvert år, helt ut til det fri.

Strøm- og gasstilførsel

Strøm og eventuell gasstilførsel for frityr, andre koke- og stekeinnretninger skal frakobles ved arbeidstidens slutt.

Håndslukkere

I tillegg til automatisk slokkeanlegg er det krav til manuelt håndslukkerapparat, minimum 6 liter, brannklasse 75F, testet og godkjent etter gjeldende standard, NS-EN 3.

Plassering av slukker skal være merket, fastmontert, lett synlig og lett tilgjengelig. Håndslukker skal kontrolleres iht. NS 3910 av kompetent person.

Opplæring

Berørt personell skal gjennomføre opplæring i virkemåte, bruk av automatisk slokkeanlegg med manuell utløsning og slukking med manuelt håndslukkerapparat.

Opplæringen skal inkludere aktuelle bestemmelser i denne sikkerhetsforskriften og leverandørens anbefalte rutiner etter utløst slokkeanlegg.

4.2 Lynnedslag og elektrisk fenomen

Storebrand svarer for skade ved

1. Direkte lynnedslag. Med direkte lynnedslag menes at tingen direkte er truffet av lynet og er tydelig merket av lynnedslaget.
2. Elektrisk fenomen. Med elektrisk fenomen menes kortslutning, lysbue, overslag og overspenning - også som følge av lyn og tordenvær.

Aldersfradrag, se pkt. 5.8

4.2.1 Unntatt er elektrisk fenomen på

- a. Elektrisk maskin, apparat eller ledning med driftsspenning over 1000 V.
- b. Transformator.

Selv om det oppstår brann i tingen.

4.2.2 Sikkerhetsforskrift - Sikring av elektronisk utstyr

Utstyret skal på 230 V – 400 V-, signal- og telesiden være beskyttet mot overspenning, nettstøy samt mot variasjon/brudd i nettspenningen.

Utførelse:

På 230 V – 400 V-siden skal det være installert - grovvern i sikringstavle for utstyret og eksternt vern ved den enkelte utstyrsenhet. Hovedmaskiner og servere inklusive enhet for sikkerhetskopiering skal sikres med avbruddsfrifre strømforsyning (UPS) med tilstrekkelig batterikapasitet til kontrollert nedkopling. Nedkopling av slikt utstyr skal foregå automatisk. På signal- og telesiden skal det være installert vern på tele- og signalkabler ved den enkelte utstyrsenhet. Jording skal utføres etter leverandørens anvisning og i samsvar med Produkt- og elektrisitetstilsynet på 230 V – 400 V-, signal- og telesiden.

4.3 Rørbrudd

Storebrand svarer for bruddskade på

- 4.3.1 Bygningens ledninger for vann og annen væske, herunder radiator, varmtvannsbereider eller -beholder, oljetank, septiktank, drengskum,

fyrkjele o.l.

Aldersfradrag, se pkt. 5.8

4.3.2 Unntatt er

- a. Skade på drengsledning.
- b. Skade på takrenne, utvendig nedløp og taksluk for innvendig nedløp.
- c. Utgifter til tining av utvendig ledning.
- d. Skade på infiltrasjonsledning, spredeledning, spredegrøft.

4.3.3 Hvilke sikkerhetsforskrifter som gjelder

Sikrede skal sørge for at bygning er tilstrekkelig oppvarmet for å unngå frostskafer eller sørge for nedtapping av røranlegg.

4.4 Vann og annen væske

4.4.1 Storebrand svarer for skade ved utstrømming av gass, vann eller annen væske fra rørledning med tilknyttet utstyr:

- a. ved brudd eller lekkasje
- b. ved oversvømmelse fra slikt tilknyttet utstyr
- c. vann som plutselig trenger inn i bygning fra terreng eller grunnen i slik mengde at det blir stående vann på gulvet
- d. oversvømmelse eller lekkasje fra akvarium eller vannseng
- e. utstrømning fra brannslukningsanlegg/-apparat.

4.4.2 Unntatt er

- a. Skade på gulv eller vegg i utett våtrom, dvs. bygningskonstruksjoner som befinner seg innenfor våtrommets bjelkelag og stenderverk
- b. Skade ved sopp, herunder muggsopp, råte eller bakterier uansett årsak.
- c. Skade ved at vann trenger inn i bygning utenfra, med mindre det er dekket etter pkt. 4.4.1.3.
- d. Tap av gass, vann og annen væske.
- e. Skade som skyldes mangelfull eller sviktende drenering.

1.4.3 Hvilke sikkerhetsforskrifter som gjelder

1. Oppvarming

Sikrede skal sørge for at bygning er tilstrekkelig oppvarmet for å unngå frostskafer eller sørge for nedtapping av røranlegg.

2. Lagring

Varer i rom på bakkenivå eller lavere skal plasseres minst 10 cm over gulv.

3. Hovedstoppekran

Hovedstoppekransen skal være merket og testet. Er bygningen vinterstengt eller forlates i mer enn 30 dager må hovedstoppekransen for vann være stengt og rørledningene avlastet ved at tappekransen åpnes. Man må kontrollere at stoppekransen er tett.

4. Utstyr som er tilkoblet vann

Vaskemaskin/oppvaskmaskin skal plasseres i rom med sluk eller ha innebygget stoppeventil. Kjøleskap, kaffe og isbitmaskiner og lignende utstyr som er tilkoblet vann, skal ha automatisk avstenging med følere i område hvor lekkasje kan oppstå. Leverandørens vedlikeholdsplan skal følges.

5. Rengjøring av sluk

Sluk og vannlåser skal rengjøres regelmessig og det skal kontrolleres at sluk ikke er tildekket.

4.5 Tyveri og skadeverk

Storebrand svarer for skade ved

4.5.1 Tyveri og skadeverk i eller på bygning.

Når lokalene er utstyrt med FG-godkjent aktivisert innbruddsalarm med overføring til alarmstasjon, erstatter Storebrand også tyveri og skadeverk når uvedkommende urettmessig har latt seg innelåse i bygning.

4.5.2 Unntatt er

- Skade ved tyveri når bygningen eller rommet er åpent for kunder eller publikum.
- Skade ved tyveri og skadeverk begått av ansatte, andre som utfører tjenester/arbeide for sikrede eller som er betrodd nøkler.
- Skadeverk begått av leietakere eller andre som har lovlig adgang til boliglokalene.
- Utgifter til utskifting eller forandring av låser som ikke er skadet hvis nøkler/koder har kommet på avveie.
- Skade på glass i vinduer og dører.

4.5.3 Sikkerhetsforskrifter- sikring mot tyveri og hærverk

Sikkerhetsforskriftene omfatter samtlige adkomstdører, vinduer og andre åpninger. Oppgaver over FG-godkjent materiell/utstyr kan fås på hjemmesiden til FG Innbrudd eller fra Selskapet.

1. Dører og vinduer

Adkomstdører, vinduer og andre åpninger skal være sikret i henhold til den sikkerhetsforskrift (C-901, C-902 eller C-903) som er nevnt i forsikringsbeviset.

2. Oppbevaring av nøkler og koder

Nøkler og koder skal oppbevares utenfor forsikringsstedet eller i låst FG-godkjent sikkerhetsskap forsynt med FG sitt merke eller ved at betrodd person bærer den på seg. Skapet skal være boltet fast til gulv eller vegg i henhold til produsentens monteringsanvisning.

Når skap med kodelås tas i bruk, skal koden byttes. Nøkler og koder skal ikke være merket slik at de kan identifiseres.

Før lokalene forlates skal det kontrolleres at uvedkommende ikke befinner seg i bygningen.

Hvis nøkler eller koder kommer på avveie skal det omgående treffes relevante tiltak for å sikre at uvedkommende ikke får adgang til virksomheten.

Fra og med den dag ansatte slutter i bedriften, skal bedriften sikre at utleverte nøkler/koder ikke fortsetter å gi vedkommende adgang til bedriftens lokaler, eiendom eller andre ting som eies/leies av bedriften.

4.6 Snøtyngde, snøpress og ras fra tak

Storebrand svarer for skade ved

4.6.1 Snøtyngde, snøpress og ras fra eller på tak.

4.6.2 Unntatt er;

Skade som alene rammer takrenner, snøfangere og markiser.

4.6.3 Sikkerhetsforskrift

Sikrede skal sørge for jevnlig snømåking av tak, veranda, balkong og terrasse på bygning slik at skade ikke oppstår. Bygningen må tilfredsstillende lastkrav iht. Bygningslovgivningen som gjaldt da bygningen ble bygd.

4.7 Andre skader

4.7.1 Storebrand svarer for skade ved

- Naturulykke, se egne naturskadevilkår.
- Luftfartøy, eller deler av eller fra luftfartøy, som rammer ting.

4.7.2 Andre Ytre skader

Storebrand svarer for andre fysiske skader med plutselig og uforutsett ytre årsak enn nevnt i punktene 4.1-4.7.1, som rammer forsikrede objekter nevnt i forsikringsbeviset.

4.7.3 Andre Indre skader

Storebrand svarer for andre plutselige og uforutsette fysiske skader enn nevnt i punktene 4.1-4.7.1 som rammer forsikrede objekter nevnt i forsikringsbeviset, herunder

- Skade som rammer mekanisk eller elektrisk innretning, maskin eller apparat.
- Skade ved elektrisk og/eller mekanisk sammenbrudd eller feilfunksjon av: kjeler, maskiner, datamaskiner og elektroniske installasjoner (indre årsak)
- Elektrisk fenomen på
  - Elektrisk maskin, apparat eller ledning med driftsspenning over 1000 V.
  - Transformator

Med elektrisk fenomen menes kortslutning, lysbue, overslag og overspenning - også som følge av lyn og tordenvær.

For punkt 4.7.2 og 4.7.3 gjelder følgende unntak:

- Skade på glass i vinduer og dører ved tyveri og skadeverk.
- Skade ved vann, snø, sand o.l. som trenger inn utenfra, med mindre dette skyldes en bygningsskade som er erstatningsmessig etter pkt. 4.7.2.
- Skade som skyldes utilstrekkelig eller sviktende fundamentering, setninger i bygget, jordtrykk, materialfeil, rust, korrosjon eller annen tæring, svak eller feilaktig konstruksjon eller uriktig montasje.
- Skade ved svikt i bærende konstruksjoner. (Gjelder ikke ekstraordinær svikt).
- Ved ekstraordinær svikt i bærende bygningskonstruksjoner:
  - Skader som oppstår mer enn 20 år etter at bygget varnytt.
  - Skader som oppstår så lenge leverandørgarantien løper eller som oppstår tidligere enn 12 måneder etter at overtakelsen har skjedd.
  - Utbedring av de svakheter som forårsaket skaden.
  - Skade på bærende konstruksjoner under laveste gulv.
- Skade ved kondens.
- Skade på varer under tilvirkning som skyldes feil eller mangler ved produksjonsprosesser.
- Skade ved korrosjon eller gradvis forringelse.
- Skade ved forsvinning, uforklarlig tap og tap oppdaget ved varetelling
- Kostnader ved utskifting eller reparasjon av ting eller deler av ting på grunn av slitasje, gradvis forringelse, feil bruk eller fordi tingen eller delen ikke har de tilsiktede egenskaper.
- Skade som skyldes prøving og testing av tingen før overtagelse fra leverandør.
- Skade som alene rammer forbruksmateriell.

For dekningene nevnt i punkt 4.7 gjelder i tillegg samtlige ansvars- begrensninger og unntak som er nevnt i punktene 4.1 til 4.6.2.

4.8 Fellesbegrensninger

Storebrand svarer bare for skader som inntreffer i den tid Storebrands ansvar løper etter forsikringsavtalen og FAL.

Storebrand svarer ikke for skader som leverandører/ entreprenører har ansvaret for å dekke. Dette gjelder både ansvar iht. kontrakt og

ansvar iht. alminnelig erstatningsrett.

For skade på forsikrede ting ved at elektrisk strøm uteblir som følge av skade i fremmed elektrisk anlegg, forårsaket av en erstatningsmessig skade, jf. vilkårets punkt 4, er erstatningen begrenset til kr 3 000 000.

5. Erstatningsregler

FAL § 6-1 er fraveket. I stedet gjelder bestemmelsene nedenfor.

5.1 Bygning

5.1.1 Ved gjenoppføring eller reparasjon

- Dersom bygningen blir reparert/gjenoppført innen landetsgrenser,
- Til samme formål,
- Innen 5 år,
- Av eier, ektefelle/samboer eller livsarving,

beregnes erstatningen etter følgende regler:

1. Erstatningen beregnes på grunnlag av kostnadene til reparasjon/ gjenoppføring til samme eller vesentlig samme stand som umiddelbart før skaden inntraff, beregnet etter prisene på skadedagen.
2. Erstatningsgrunnlaget kan ikke settes høyere enn gjenoppføringsprisen før skaden, fratrukket verdien etter skaden, regnet etter samme regel, jf. pkt. 6.1.1.
3. Del/komponent som står foran utskifting eller riving, erstattes etter sin omsetningsverdi, etter fradrag for kostnadene ved riving/demontering.
4. Dersom omsetningsverdien av den nye/reparerte bygning blir større enn bygningens omsetningsverdi før skaden, gjøres det fradrag for den økning som overstiger 40 % av omsetningsverdien før skaden inntraff.
5. Ved fastsettelse av bygningens omsetningsverdi skal det tas hensyn til mulige endringer i avkastning, beliggenhet og andre forhold.
6. Nødvendige beregninger baseres på en byggepris tilsvarende gjenoppføringsprisen, jf. pkt. 6.1.1.

5.1.2 Reparasjon/gjenoppføring til annet formål

Dersom bygningen blir reparert/gjenoppført til annet formål, men ellers tilfredsstillende kravene i pkt. 5.1.1, skal erstatningsberegningen gjennomføres som beskrevet i pkt. 5.1.1, med det unntak at fradrag skal gjøres for enhver økning i omsetningsverdien.

5.1.3 Bygninger som ikke har noen omsetningsverdi verdsettes på følgende måte:

1. Bygningens omsetningsverdi før skaden fastsettes til bygningens gjenoppføringspris med fradrag for verdiforringelse av bygningskomponenter eller deler av komponenter på grunn av elde, bruk og annen fysisk forringelse, samt for ting som står for utskifting – multiplisert med 0,9.
2. Ved gjenoppføring til samme formål settes omsetningsverdien etter skaden til gjenoppføringsprisen.
3. Ved gjenoppføring eller reparasjon til annet formål men ellers tilfredsstillende kravene i pkt. 5.1.1, skal økningen av omsetningsverdien ut over 10 % fratrekkes.

5.1.4 Uten gjenoppføring eller reparasjon som nevnt i pkt.

5.1.1.

For bygning som ikke repareres/gjenoppføres som angitt i pkt. 5.1.1, fastsettes erstatningsgrunnlaget etter pkt. 5.1.1, men ikke høyere enn til reduksjonen i bygningens omsetningsverdi som følge av

skaden. Dersom bygningen ikke kan omsettes separat, legges i stedet bygningens bruksverdi til grunn.

5.1.5 Bygning som står foran riving, og midlertidig bygning som ikke repareres/gjenoppføres

Erstatningsgrunnlaget, jf. pkt. 5.1.1, er begrenset til verdien av bygningens brukbare materialer, tatt ned og lagt ferdig for salg/transport. Det gjøres fradrag for utgiftene ved riving.

5.2 Maskiner og løsøre

5.2.1 Ved gjenanskaffelse eller reparasjon

Erstatningen beregnes på grunnlag av kostnadene til reparasjon/ gjenanskaffelse til samme eller vesentlig samme stand som umiddelbart før skaden inntraff, beregnet etter prisene på skadedagen. Erstatningsgrunnlaget kan ikke settes høyere enn gjenanskaffelsesprisen før skaden, jf. pkt. 6.1.2, fratrukket verdien etter skaden, regnet etter samme regel.

Det skal gjøres fradrag for verdiøkning ved forbedring av tilstanden på den skadede ting eller del/komponent av tingen ved at brukt blir erstattet med nytt. Ved vurderingen tas hensyn til forringelse ved elde, bruk, nedsatt bruksverdi, den tid tingen har vært i bruk og gjenstående brukstid.

Frادrag gjøres for den del av verdiøkningen som overstiger 40 % av tingens eller delens/komponentens verdi før skaden.

5.2.2 Uten gjenanskaffelse eller reparasjon

For ting som uansett årsak ikke er reparert eller gjenanskaffet innen tre år etter at skaden inntraff, beregnes erstatningsgrunnlaget som i pkt. 5.2.1, men begrenset til reduksjonen i omsetningsverdien som følge av skaden.

5.3 Varer

Erstatningen beregnes på grunnlag av kostnadene til reparasjon til samme eller vesentlig samme stand som umiddelbart før skaden inntraff, beregnet etter prisene på skadedagen. Erstatningsgrunnlaget kan ikke settes høyere enn verdien før skaden, beregnet i samsvar med pkt. 6.1.3.

Ved totaltap settes erstatningsgrunnlaget til verdien før skaden

5.4 Beregning av husleietap, prisstigning og renter

Prisstigning regnes fra skadedagen til reparasjon, gjenanskaffelse eller gjenoppføring har skjedd eller normalt kunne ha skjedd. Prisstigning erstattes i samme forhold som skaden for øvrig og er begrenset til 20 % av erstatningen for hver skadet ting etter skadedagens prisnivå.

Storebrand erstatter prisstigning bare hvis skaden er utbedret innen fem år fra skadedagen for bygning og innen tre år for maskiner og løsøre.

Erstatningen fastsettes og forfaller til betaling når skaden er utbedret.

Tap av husleieinntekt beregnes på grunnlag av leieinntekten for umøblerte rom. For lokaler som eieren selv anvender og for ledige lokaler, ansettes leien etter markedspris. Det gjøres fradrag for innsparte utgifter.

5.4.1 I beregningen tas ikke med den del av tapet som skyldes at gjenoppføring eller reparasjon hindres eller sinkes på grunn av:

- Andre forbedringer, utvidelser eller endringer enn slike som skyldes påbud gitt med hjemmel i lov eller offentlig forskrift for utbedring av bygningskaden. Storebrand svarer ikke for slikt tap som myndighetene hadde hjemmel til å gi selv om skaden ikke var inntruffet.
- Reguleringsvedtak truffet etter skaden.
- Manglende arbeidskraft etter skaden.
- Ufullstendig tingforsikring
- Manglende finansiering

I den samlede erstatning for tap av husleieinntekt og prisstigning blir det gjort fradrag for opptjente renter av erstatninger.

5.5 Merutgifter ved skadeutbedring på grunn av påbud

Merutgifter ved utbedring eller gjenoppføring settes til forskjellen mellom gjenoppføringsprisen for en bygning tilsvarende den forsikrede med samme størrelse og etasjetall, men utført i samsvar med påbudene, og gjenoppføringsprisen for den forsikrede bygning. Merutgifter ved byggemåte og utstyr som er urasjonelle etter dagens byggeskikk, tas ikke med.

Merutgifter ved grunnundersøkelser og fundamentering, som skyldes påbud gitt som følge av den erstatningsmessige skaden, beregnes som for en bygning tilsvarende den forsikrede, utført i samsvar med påbudene.

5.5.1 Ved fastsettelse av merutgifter tas ikke med:

- Merutgifter til utgraving eller utsprenging av kjeller.
- Merutgifter som skyldes at bygning gjenoppføres større enn den skadede.
- Tap av nytteareal, som følge av påbud, i forhold til den skadede bygning.

Utbedring/gjenoppføring må være avsluttet innen 5 år etter skadedagen, og erstatningen forfaller først til betaling når skaden er utbedret.

5.6 Skjønn

Fastsattelse av erstatningsgrunnlag og verdier og spørsmål i forbindelse med avbruddstap, avgjøres ved skjønn hvis sikrede eller Storebrand krever det. Skjønnen kan ikke med bindende virkning for partene ta stilling til skadeårsak og andre faktiske forhold som er avgjørende for Storebrand sitt ansvar. Bestemmelsene om skjønn i Generelle vilkår legges til grunn.

5.7 Egenandel

Ved erstatningsberegningen gjøres reduksjoner med hjemmel i vilkår eller lov, før fradrag av egenandel.

I erstatningsoppgjøret for hver sikret trekkes avtalt egenandel som fremkommer i forsikringsbeviset.

Ved naturskade etter lov om naturskadeforsikring trekkes den egenandel som til enhver tid er fastsatt av departementet.

Har sikrede flere forsikrede ting i Storebrand som er berørt ved én og samme hendelse, trekkes bare én egenandel - den høyeste.

5.8 Aldersfradrag

Aldersfradrag gjøres gjeldende i stedet for den avtalte egenandel når aldersfradraget overstiger denne.

- Ved kortslutning eller annen elektrisk fenomenskade på mekanisk eller elektrisk innretning, maskin eller apparat, gjøres fradrag med 10 % av skaden for hvert år siden tingen ble tatt i bruk som ny, men ikke mer enn 80 %.
- Ved bruddskade på utvendige ledninger, inklusive bunnledninger under bygningen, tanker og kummer av plast, fiberarmert plast, kobber, messing eller rustfritt stål, gjøres fradrag på grunnlag av de totale reparasjonskostnader, herunder oppgravings- og gjenfyllingsutgifter, med 3 % for hvert hele år utstyret er eldre enn 20 år.
- Ved bruddskade på utvendige ledninger, inklusive bunnledninger under bygningen, tanker og kummer av annet materiale enn plast, fiberarmert plast, kobber, messing eller rustfritt stål, gjøres fradrag på grunnlag av de totale reparasjonskostnader, herunder opp- gravings- og gjenfyllingsutgifter, med 5 % for hvert hele år utstyret er eldre enn 10 år.
- Ved bruddskade eller skade ved elektrisk fenomen på varmtvannsbeholder, - bereder eller fyrkjele, gjøres fradrag på grunnlag av de totale reparasjonskostnader med 5 % for hvert hele år utstyret er eldre enn 10 år.
- Ved ulik alder på skadede deler legges den eldste delens alder til grunn for hele erstatningsberegningen.

Aldersfradrag gjøres i de samlede utgifter.

6. Andre bestemmelser

6.1 Forsikringssummer

6.1.1 Fullverdi - bygning

Fullverdiforsikret bygning er forsikret for inntil hva det på skadedagen ville ha kostet å gjenoppføre tilsvarende, eller i det vesentlige tilsvarende bygning på skadestedet - gjenoppføringsprisen.

Merkostnader ved byggemåte og utstyr som er urasjonelle etter dagens byggeskikk, tas ikke med.

Premiegrunnlaget fastsettes av Storebrand ved forhåndstakst og reguleres senere etter prisindeks for bygning eller ved ny takst.

Tilbygg eller annen forandring som innvirker på bygningens gjenoppføringspris, omfattes av forsikringen og skal meldes til Storebrand. Er melding ikke gitt, erstattes en så stor del av skaden som svarer til forholdet mellom gjenoppføringsprisen slik den ville vært uten og slik den er med forandringen (underforsikring).

Omfatter forsikringen bygninger uten spesifikasjon i forsikringsbeviset, gjelder tilsvarende bestemmelse for ikke anmeldt ny bygning.

6.1.2 Forsikringssum - maskiner og løsøre

Forsikringssummen fastsettes av forsikringstaker. Forsikringssummen skal minst tilsvare hva det på skadedagen ville ha kostet å gjenanskaffe tilsvarende eller i det vesentlige tilsvarende ny ting, gjenanskaffelsesprisen.

Er forsikringssummen lavere enn gjenanskaffelsesprisen, erstattes en så stor del av skaden som svarer til forholdet mellom forsikringssummen og gjenanskaffelsesprisen (underforsikring).

Nyanskaffelser omfattes av forsikringen og verdien av disse tas i sin helhet med ved vurdering av om det foreligger underforsikring. Når nyanskaffelser i avtaleperioden er forsikret gjennom vilkårenes pkt. 3 eller ved egen sum for uspesifiserte nyanskaffelser, forhøyes forsikringssummen med verdien av disse nyanskaffelsene, høyst det forsikrede beløp.

6.1.3 Forsikringssum - varer

Forsikringssummen fastsettes av forsikringstaker og skal minst tilsvare verdien. Ved fastsettelse av verdien skal det tas hensyn til sparte kostnader og renter, kontantrabatt, ukurans og andre omstendigheter som innvirker på verdien. For varer som har redusert verdi på grunn av ukurans og som skal selges til redusert pris, skal verdien reduseres i samme forhold som reduksjonen i salgspris.

Varer som sikrede selv ikke har produsert og varer under produksjon, verdsettes til innkjøpspris med tillegg av kostnader, begge deler etter de priser som gjaldt ved ordinær produksjon og levering umiddelbart før skaden inntraff.

Ferdige varer av egen produksjon verdsettes til partiprisen, hensyn tatt til sikredes normale salgsmønstre. For solgte varer benyttes kontraktsprisen. Det som berges skal først og fremst anses som solgt.

Er forsikringssummen lavere enn verdien, erstattes en så stor del av skaden som svarer til forholdet mellom forsikringssummen og verdien (underforsikring).

- 6.1.4 Forsikringssum – husleietap
Forsikringssummen tilsvarende forsikringsinteressen, maksimalt Kr 5 000 000 om ikke annet fremgår av forsikringsbeviset. Forsikringsinteressen settes til summen av forventede brutto inntekter i ansvarstiden på 12 måneder, dvs. leieinntekter og kontraktsmessige tilleggssytelser for de lokaler forsikringen gjelder. For lokaler som eieren selv anvender og for ledige lokaler, ansettes leien etter markedspris.

6.1.5 Førsterisiko

For poster med oppgitt sum i vilkåret og for poster i forsikringsbeviset betegnet som førsterisiko, settes erstatningsgrunnlaget, før fradrag av egenandel, inntil de oppgitte summer. Underforsikringsbestemmelsene ovenfor gjelder ikke.

6.2 Diverse bestemmelser ved skade

6.2.1 Skademelding

Skade skal meldes til Storebrand uten ugrunnet opphold. Storebrand kan kreve at skademeldingen skal inneholde sikredes fødselsnummer

(11 sifre) eller foretaksnummer.

Følgende skader skal meldes til politiet: Brann, innbrudd, tyveri, skadeverk og ran. Storebrand kan kreve at også andre skader meldes til politiet.

6.2.2 Merverdiavgift

Der sikrede selv kan fradragføre MVA erstattes ikke MVA. Der sikrede ikke får fradrag for MVA, men en ansvarlig skadevolder kan gjøre det, plikter sikrede å bidra til at fakturaer blir stilet til denne slik at MVA kan fradragføres. For øvrig erstattes sikredes dokumenterte utgifter til MVA som er påløpt innen 5 år etter skaden.

6.2.3 Forhold til panthaver, konkursbo, nye eiere o.l.

Overfor panthavere, konkursbo, utleiefirma o.l. er Storebrand sitt ansvar begrenset til det laveste av følgende beløp:

1. nedgangen i tingens omsetningsverdi som følge av skaden, og
2. vedkommendes økonomiske interesse i tingen på skadetidspunktet.

For panthavere betyr "tingen" i denne sammenheng pantobjektet i sin helhet. Disse bestemmelser gjelder ikke leaset fast eiendom. Ved konkurs gjelder bestemmelsene ovenfor uten hensyn til om konkursen ble åpnet før eller etter at skaden inntraff.

Overfor andre nye eiere, etter at skaden inntraff, enn eierens ektefelle, samboer eller livsarving, begrenses Storebrands ansvar som om gjenoppføring eller gjenanskaffelse ikke finner sted.

6.2.4 Oppgjørsmåter

Storebrand kan avgjøre om skaden skal erstattes ved

- Kontantoppgjør
- Reparasjon
- Gjenoppføring/gjenanskaffelse, eller
- At Storebrand fremskaffer tilsvarende - eller i det vesentlige tilsvarende - ting.

Ved kontantoppgjør kan erstatningen ikke overstige det Storebrand hadde måttet betale for reparasjon eller gjenanskaffelse.

Ved reparasjon eller gjenoppføring/gjenanskaffelse, har Storebrand rett til å bestemme hvilken reparatør eller leverandør som skal benyttes.

6.2.5 Eiendomsretten til skadede ting og til ting som kommer til rette.

Sikrede er pliktig til å beholde en skadet ting mot å få utbetalt erstatning for skaden på tingen, men Storebrand har rett til å overta skadede ting. Kommer ting til rette etter at erstatning er betalt, har den sikrede rett til å beholde tingen mot å betale erstatningen tilbake. Vil ikke den sikrede det, tilfaller tingen Storebrand.

6.2.6 Storebrands overtakelse av panterett

Er Storebrand ansvarlig overfor panthaver, men ikke overfor eieren, trer Storebrand inn i panthavers rett i den utstrekning Storebrand betaler erstatning til panthaver.

7. Huseieransvar

7.1 Hva ansvarsforsikringen omfatter

Forsikringen omfatter sikredes rettslige erstatningsansvar for skade, jf. pkt. 7.1.1, som er voldt under utøvelse som eier av den forsikrede bygning.

7.1.1 Med skade forstås personskade eller tingsskade:

1. Personskade anses inntruffet når en person skades, påføres sykdom eller dør.
2. Tingsskade ansees inntruffet når løseøre (herunder dyr) eller fast eiendom skades eller går tapt på annen måte. Økonomisk tap påført tredjemann som følge av en dekningsmessig skade regnes som del av denne, også når den dekningsmessige skade ikke overstiger egenandelen.

Skaden må være konstatert av sikrede eller av skadelidte i løpet av forsikringstiden. Skaden blir å henføre til den forsikring som gjaldt da skaden først ble konstatert.

Alle skader som skyldes samme begivenhet regnes som ett skadetilfelle og henføres til det tidspunkt første skade ble konstatert.

7.2 Hva ansvarsforsikringen ikke omfatter

Hvis ikke annet er avtalt, omfatter forsikringen ikke

- 7.2.1 Ansvar som sikrede har påtatt seg å bære og som går utover det som følger av alminnelige rettsregler, det vil si ethvert ansvar som alene bygger på garanti, kontrakt, løfte, tilsagn eller annen avtale inngått før eller etter at skaden er konstatert.
- 7.2.2 Ansvar for skade på ting, (jf. pkt. 7.1.1. nr. 2) som sikrede har til leie, lån, bruk og oppbevaring.
- 7.2.3 Ansvar for forurensning av luft, vann eller grunn, eller skade som følger herav. Som forurensning regnes også støv, støy, larm, lukt, lys og bestråling.

Forsikringen omfatter likevel skader hvor årsaken til forurensningen er plutselig og uforutsett, jf. dog Sikkerhetsforskrift om regelmessig kontroll av og forsvarlig oppsamlingskum for tanker (herunder andre beholdere) til oppbevaring av brannfarlig væske, olje og andre kjemikalier.

Ved dekningsmessig forurensningsskade omfatter forsikringen også utgifter til opprydding pålagt av offentlig myndighet. Opprydding på egen eiendom, eiendom eid av mor-/datterselskap, eller eiendom som sikrede driver eller disponerer, dekkes ikke.

- 7.2.4 Ansvar for personskade som direkte eller indirekte er en følge av eller har sammenheng med asbest, PCB (polyklorerte bifenyl), EMF (elektro magnetiske felt), tobakk eller formaldehyd - eller bruk, behandling eller sanering av bygning som inneholder disse stoffer. Dette gjelder også personskade forårsaket av langvarig eksponering av disse stoffene.
- 7.2.5 Ansvar for personskade som rammer sikredes ansatt når skaden er forårsaket i arbeidsforholdet.
- 7.2.6 Ansvar for tingskade oppstått ved gravings-, spuntings-, sprengnings-, pelings-, piggings- og rivingsarbeid, ras eller jordforskyvning. Som sprengning regnes også bruk av ekspanderende masse.
- 7.2.7 Ansvar som byggherre, herunder også for om- og påbygging av forsikret bygning.

7.2.8 Ansvar som eier, fører eller bruker av motorkjøretøy (herunder truck og arbeidsmaskin med eget fremdriftsmaskineri), luftfartøy, seilbåt eller motordrevet fartøy.

7.2.9 Ansvar for ærekrenkelses eller oppreisning, herunder etter skadeserstatningsloven §§ 3-5 og 3-6, eller for bøter o.l. (herunder "Punitive Damages" eller "Exemplary Damages").

7.2.10 Ansvar for skade på ting ved sopp og råte eller på grunn av lang som inntrenging av fuktighet.

7.2.11 Ansvar for skade som indirekte eller direkte skyldes mugg og sopp på bygningsvarer som eksporteres til USA/ Canada.

7.3 Forsikringssum

Hvis ikke annet er avtalt, er forsikringssummen begrenset til 10 000 000 kr pr. skadetilfelle. Ved skade som inntreffer i de nordiske land dekkes saksomkostninger i tillegg til forsikringssummen. Ved skade som inntreffer utenfor de nordiske land er Storebrands samlede utbetaling, inklusive saksomkostninger og redningsomkostninger, begrenset til forsikringssummen.

7.4 Egenandel

Hvis ikke annet er avtalt, er sikredes egenandel pr. skadetilfelle den samme som avtalt for bygningsskade.

7.5 Sikredes plikter ved skadetilfelle

Skade som kan ventes å føre til erstatningskrav, skal meldes til Storebrand uten ugrunnet opphold.

Når erstatningskrav er reist mot sikrede plikter sikrede

1. Omgående å gi Storebrand alle opplysninger av betydning for sakens behandling
2. På egen bekostning å utføre de undersøkelser og utredninger Storebrand finner nødvendig, samt å møte ved forhandlinger eller rettergang.

Hvis sikrede uten Storebrands samtykke innrømmer erstatningsplikt eller forhandler om erstatningskrav, er dette ikke bindende for Storebrand.

7.6 Behandling av erstatningskrav

7.6.1 Når erstatningskrav som omfattes av forsikringen overstiger den avtalte egenandel, tilligger det Storebrand å

- a) utrede om erstatningsansvar foreligger
- b) forhandle med kravstilleren
- c) om nødvendig å prosedere saken for domstolene.

7.6.2 Storebrand betaler sine egne omkostninger ved avgjørelse av erstatningsspørsmålet, selv om forsikringssummen overskrides.

Eventuelle omkostninger til ekstern advokat eller annen sakkyndig bistand valgt eller godkjent av Storebrand, betales av Storebrand i den utstrekning summen av omkostningene og eventuelle erstatningsutbetalinger overstiger egenandelen (se dog 7.3 ved skade utenfor de nordiske land).

Hvis erstatningskravet og/eller grunnlaget for dette dels omfattes av forsikringen og dels faller utenfor, fordeles omkostningene etter

partenes økonomiske interesse i saken.

Er Storebrand villig til å forlike saken eller stille forsikringssummen til disposisjon, svares det ikke for omkostninger som senere påløper.

Storebrand betaler den delen av erstatningen som overstiger egenandelen. Storebrand har rett til å betale enhver erstatning direkte til skadelidte.

7.7 Regress

Har sikrede oversittet ettårsfristen for å gi melding om forsikringstilfellet til Storebrand (jf. FAL § 8-5, 1. ledd), har Storebrand rett til regress mot sikrede i de tilfellene hvor Storebrand har utbetalt erstatning direkte til skadelidte.

8 Naturskade

Vilkår for alle deknings som omfatter naturskade.

8.1 Hvilke skader Storebrand erstatter

Storebrand erstatter skade på brannforsikrede ting i Norge som direkte skyldes naturulykke ved skred, storm, flom, stormflo, jordskjelv eller vulkanutbrudd, jf. lov om naturskadeforsikring av 16. juni 1989.

Bestemmelsene i Generelle vilkår pkt 1.1 gjelder ikke.

8.2 I tillegg omfatter forsikringen, hvis ikke bedre dekning fremgår av bransjevilkår eller forsikringsbevis:

8.2.1 Utgifter til riving, rydding og bortkjøring av verdiløse rester av skadede ting, med til sammen inntil kr 1 000 000, men ikke høyere en 1. risikosum.

8.2.2 Ekstraavgifter på grunn av prisstigning den tid det normalt tar å reparere/gjenanskaffe tingen inntil 24 måneder.

8.2.3 Flytting og midlertidig lagring av forsikrede ting med til sammen inntil kr 200 000.

8.2.4 Dersom forsikringen omfatter løssøre.

Erstattes penger og verdipapirer med inntil kr 20 000. Utgifter til rekonstruksjon av yrkesmanuskripter, yrkestegninger, datalagre o.l., med til sammen inntil kr 100 000.

8.2.5 Hageanlegg i tilknytning til våningshus, bolighus og fritidshus. Når den forsikrede ting er et våningshus, bolighus eller fritidshus omfatter forsikringen også naturskader på hage, hageanlegg - herunder utvendig vannbasseng, gjerde og flaggstang - og gårdsplass i tilknytning til bygningen, oppad begrenset til 5 dekar. Tilsvarende omfattes den del av tilførselsvei som ligger innenfor avgrensning og areal som angitt ovenfor.

8.2.6 Hageanlegg i tilknytning til annen bygning enn våningshus, bolighus og fritidshus. For andre eiendommer enn beskrevet i punkt 1.2.5 omfatter forsikringen skade på utvendig vannbasseng, gjerde og flaggstang, med til sammen inntil kr 50 000.

8.2.7 Tap av husleieinntekt og tap ved at egen bolig - eller annen bygning - ikke kan brukes som følge av skade, med til sammen inntil kr 500 000.

8.2.8 Merutgifter/påbud

Merutgifter til skadeutbedring av bygning forsikret, når merutgiftene skyldes endrede tekniske krav til bygningen i henhold til lov eller offentlig forskrift, med til sammen inntil kr 1 000 000 men ikke høyere en 1. risikosum. Kravet må gjelde den skadede del av bygningen og være en direkte følge av skaden. Det er en forutsetning at man søker å utnytte de dispensasjonsmuligheter som ligger i Plan og Bygningsloven.

8.3 Hvilke skader som ikke erstattes

8.3.1 Skade på skog eller avling på rot, varer under transport, motorvogn og tilhenger til bil, luftfartøy, skip og småbåter, og ting i disse, fiskeredskap på fartøy eller i sjøen, utstyr i sjøen for produksjon av fisk, fisk i steng, lås, eller dam, utstyr for utvinning av olje, gass eller andre naturforekomster på havbunnen.

8.3.2 Selv om det foreligger forsikring på ting som det ikke er naturlig å brannforsikre, så som bruer, klopper, moloer, stein- og betongbrygger, damanlegg, tunneler i fjell o.l., omfattes heller ikke dette.

8.3.3 Flytebrygger og andre flytende konstruksjoner, sjøkabler, fjordspenn og luftspenn over vann inkl. feste på land.

8.3.4 Skinnegående materiell, som tog, trikk og lignende.

8.3.5 Skade på hageanlegg utover bestemmelsene over i pkt. 8.2.5 og pkt. 8.2.6. Avling (avkastning av hageanlegget).

8.3.6 Skade som alene rammer antenner, skilt, markiser e.l.

8.3.7 Skade som umiddelbart skyldes frost, tele, tørke, nedbør, snøtyngde eller isgang.

8.3.8 Skade som skyldes dyr, insekter, bakterier, sopp, råte e.l.

8.3.9 Skade på byggverk eller ting i dette når byggverket er oppført etter at det for vedkommende område er nedlagt bygge- og deleforbud i medhold av naturskadelovens § 22, og skaden er av slik art som vedtaket gjelder.

8.3.10 Utgifter til forebygging, sikring, flytting eller andre tiltak som ikke skyldes direkte skade på forsikret byggverk eller løsøre.

8.3.11 Er forsikret ting skadet eller direkte truet ved utløst naturulykke dekkes nødvendige redningsutgifter som omhandlet i forsikringsavtaleloven inntil gjenoppføringsprisen. For annet enn bygning: gjenanskaffelsesprisen.

8.3.12 Storebrand erstatter likevel skade

På motorvogn og tilhenger til bil, luftfartøy, seilbåt og motorbåt samt utstyr for utvinning av olje, gass eller andre naturforekomster på havbunnen når disse ting er varer i næringsvirksomhet og befinner seg på land i Norge.

når den skadelidte kan lastes for at han ikke forebygget skaden eller hindret dens omfang.

Ved avgjørelsen skal det legges vekt på den skadelidtes forutsetninger for å innse hvilke krav som må stilles, hans mulighet for utbedring av mangelen og forholdene ellers.

Avkortning skal ikke skje hvis den skadelidte bare er lite å legge til last.

Ankenemndas vedtak kan ikke påklages.

8.4. Erstatningsberegning hageanlegg

Erstatningen for hage, hageanlegg, gårdsplass og tilførselsvei - inklusiv eventuell oppfylling av utrast tomt tilbake til forsvarlig stabilitet - beregnes på grunnlag av kostnadene til reparasjon/gjenanskaffelse til samme - eller i det vesentlige samme - stand som før, beregnet etter prisene på skadedagen.

Kostnader til sikring/forebygging dekkes ikke, selv om dette er en forutsetning for å utbedre skaden på hage/hageanlegg.

8.4.1 Skade som bare rammer opparbeidede flater/overflater

For beplantning i hageanlegget beregnes erstatningen lik gjenanskaffelse av tilsvarende vekst, som alminnelig handelsvare (ung vekst) i gartneri o.l.

8.4.2 Skade som rammer opparbeidede flater/overflater og tomt

Erstatningen settes til det laveste beløp av reparasjonskostnad/ gjenanskaffelsespris - beregnet etter reglene i pkt. 2. og 2.1. - og nedgang i eiendommens omsetningsverdi, som følge av skaden på hageanlegget.

8.5. Andre spesielle bestemmelser om naturskade

Vilkårenes og forsikringsavtalelovens bestemmelser om krav til identifikasjon gjelder ikke.

8.5.1 Naturskade på tinglyst erklæring

Blir det etter naturskade på byggverk tinglyst erklæring etter naturskadelovens § 22 om at eiendommen er særlig utsatt for naturskade, og utgiftene til utbedring er 60 % eller mer av gjenoppføringsprisen for det skadde byggverk, svarer Storebrand for den økning i skade som nekting av reparasjon/gjenoppføring medfører.

8.5.2 Naturskadeerstatningen kan settes ned eller falle bort når:

1. Skadens inntreden eller omfang helt eller delvis skyldes svak konstruksjon, i forhold til de påkjenninger tingen kan ventes å bli utsatt for, dårlig vedlikehold eller tilsyn, eller

